

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 41 (8677)

12 ОКТЯБРЬ

2017 йыл

КИШИ ЮМА

КАЗАН АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

РЕСПУБЛИКАЛЫК ПРОЕКТКЕ КОЪРЕ

Комиссия туъзилген

«Дагестан Республикасында 2015-2017 йылларга «Россия Федерациясынын патшалык миллет политикасынын 2015 йылга дейимги стратегиясын яшавга шыгарув» деген Дагестан Республикасынын патшалык программасын «Ногайский район» МО-сында яшавга шыгарув мыратта» деген шара 2017 йылдын 19 октябринде Ногай районында озгарылады. Бу шара «Авылдас, калай яшайсын?» деген республикалык проект бойынша озгарылады.

Шарады аъзирлев эм озгарув бойынша тоъмендеги комиссия туъзилген.

Ярлыкапов Б.А. – «Ногайский район» МО администрациясынын аъкимбасынын орынбасарынын куллыгын юритувчи, комиссиядын председатели, проекттин координаторы.

Комиссиядын аъзалары:

Аджибайрамов З.К. – «село Терекли Мектеб» СП МО аъкимбасы (келисуъвге коъре).

Абубекерова С.К. – «Орталык район китапхана» МКУ директоры, хатынкызлар район советинин председатели.

Балкаев Р.Р. – «Ногайский район» МО администрациясынын пресс секретари.

Кудайбердиев Я.Т. – «Ногайский район» МО администрациясынын култура боълигинин етекшиси.

Койлубаев А.И. – Россия ОМВД-сынын Ногай район бойынша боълигинин етекшиси (келисуъвге коъре).

Кожеева Э.Ю. – «Шоъл тавысы» республикалык газетасынын редакция-

сы» ГБУ РД бас редакторы (келисуъвге коъре).

Караянов С.А. – «Халк оънери эм маданият оърлеуъв орталыгы» МКУ директоры.

Отегенова К.Ю. – «Ногайский район» МО администрациясынын билимлендирув боълигинин етекшиси.

Сарсеев С.А.А. – «Яслык» МКУ МЦ директоры.

Суюндиков З.Б. – «Сельсовет Коктюбинский» МО СП аъкимбасы (келисуъвге коъре).

Саитов Э.С. – «Ногайский район» МО Ямагат палатасынын председатели.

Шандавова Т.Н. – «Ногайский район» МО администрациясынын ислеринин управляющийи.

Шахбанов О.Г.М. – «Шумлекская СОШ» МКОУ директоры.

Шахбанов А.М. – «Ногайский район» МР Депутатлар йыйынынын депутаты (келисуъвге коъре).

Ярикбаева К.Д. – «Терекли-Мектебская СОШ им. А.Ш. Джанибекова» МКОУ директоры.

РАЙОН ЕРИНДЕ

Элимиздинъ оъктемлиги эм таянувы

Биз баъримиз де окувшы болганмыз, аър биримиздинъ окутувшысы бар. Аър кайсымыз суъйикли, аявлы окутувшымызды оъз юрегимизде саклаймыз. Окутувшылар дунияда энъ де баалы затты – билимди бердилер. Олар энъ де биринши болып, яхшы ман яманды айырып, сонъ класстан класска коъшкен сайын яшавда оъз орынды излевге аъзирленип уъйретедилер.

Сыйлы окутувшылар-ка багысланып, олардын кеспи байрам куънинде, Терекли-Мектеб авылын-дагы маданият уъйинде, билимлендирув управ-лениеси эм маданият кул-лыкшылары ман уйгын-ланып, концерт озгарыл-ды. Сол куън маданият уъйининъ залы толы эди,

сол окутувшыдынъ сыйы йогары экенин шайытлай-ды. Мунда окутувшылар, окувшылар, аър бир оку-тувшыды сыйлап билген аъдем келди. Шара юри-туввшилер Бурлиант Кур-манова эм Гюлгерен Сав-

катова бас деп созди «Ногайский район» МО администрациясынын аъкимбасынын орынба-сарынынъ исин юритув-ши Х.Саитовка бердилер.

– Буъгуън биз Рос-сиядынъ келеектегиси бойсынган аъдемлерди оърметлеймиз. Сиз, оку-тувшылар яс несилиди тер-биялайсыз. Яслардынъ колында – бизим келеек-тегимиз. Окутувшыдынъ иси бек авыр эм маъне-ли, тек куъшли аъдем-лер сосы кыйын исти бар-дырмага куъш табады-лар. Окутувшылар – эли-

миздинъ алтын фонды, оъктемлиги эм таянувы, – деди Х.Саитов оъз соз-зинде. Сонъ ол оъз исинде уъстинликлерге етискен окутувшыларга Сый гра-моталар тапшырды.

Оннан сонъ Ногай районынынъ билимлен-дирув управлениесининъ етекшиси К.Отегенова окутувшыларымыздынъ ийги иси тек районымыз-да тувыл, онынъ тысында да белгили экенин эм олар ман оъктемсийтаганларын айтты. Солай ок, окутув-шыларга каратылган йлы соззлерин «село Терекли-

Мектеб» СП МО аъким-басы З.Аджибайрамов эм район окутувшыла-рынынъ профсоюз коми-тетининъ председатели З.Аюпова да айтып, туърли конкурсларда катнасып, баргылы орынларды бий-леген окутувшыларга Сый грамоталар тапшыр-дылар.

Бу шарада ногай яры-кландырувшы Муса Кур-маналиеваъзирлеген яркы-раган педагогика исининъ усталары, бир неше неси-балалар тербиялаган оку-тувшылар Ф. Ярлыкапо-вадынъ, С. Заргишиева-дынъ, Й. Агаспаровтынъ, Х. Елакаева, З.Аджибаев эм баскалардынъ атла-ры да айтылмай калма-ды. Баъри ярасык соззлер-ден сонъ маданият кул-лыкшылары, окувшылар йырлар йырлап, ятлавлар оқып, коънъил коътерили-сте оътееткан концерт-ти боътен де ярасык этти-лер. Айтпага, композитор Я.Кудайбердиев кобыз-да ойнады, Россия Язув-шылар эм журналистлер союзларынынъ агзасы М.Кожеев ятлав оқыды, йырлавлшылар А.Романов, М.Кишинев, А.Аблезова, Э.Беккишев эм баска-лар йырладылар, балалар биов ансамбльлерининъ катнасувшылары бийиди-лер.

Н. КОЖАЕВА.

Суъвретте: Х.Саитов Сый грамота тапшырган мезгили.

ЯШАВШЫЛАР МАН ЙОЛЫГЫС

Авыл маъселелери мен таныстылар

Ногай районнынъ етек-шилигининъ делегациясы, район аъкимбасы Мухтар-бий Аджековтынъ басшы-лавы ман, сырасында район Депутатлар йыйынынынъ председатели Руслан Насы-ров, район аъкимбасынынъ орынбасарынынъ куллыгын юритувчи Хамидулла Саи-тов болып, Куънбаттар авы-лында болдылар. Олардынъ барувынынъ мырады – авыл яшавшыларынынъ турмыс-аъллери мен, олардынъ маъ-селелери мен танысув.

Куънбаттар авыл 1902 йыл курылган. Мунда 2000 ювык аъдем яшайды. Бу авыл яшавшылар саны-

на коъре, район орталыгы Терекли-Мектебтен сонъ, экинши болады.Авылдынъ аьлиги аъкимбасы Алимур-за Бариев болады.

Район етекшилери эм авыл яшавшылары арасын-да авылды коърклендирув, газ бан канагатлав, кокысты шыгарув, йолларды ярасты-рув акында хабарласув бол-ды. Ама энъ де бас сорав – авылга газ аъкелуъв эди. Район аъкимбасы анълат-канлай, бу сорав акында биз республикага билдирген-миз эм ол ДР Оъкиметинде каралады. Авыл хозяйство тармагында шегертки мен куърес юритувге эс кара-

тылды.

Авыл бахша културалар ман каър шегеди,бийдай, пишен оъстиредилер, сонынъ ушын де олар-га татавылларды тазалав-да коъмек керек. Солай ок Терекли-Мектеб – Нариман – Шуъмлелик – Куън-баттар деген йол осал аьл-де эм оны кебине келти-рув ушын грейдер йибер-меге тийисли. Авылда газ йок болганга, яшавшылар электрокуватты куллана-дылар эм сонынъ ушын де авыл электрокуваттан тез-тез уъзиледи. Авылда эски школадынъ ярастырылган эки меканы бар, соларды

яшавшылар балалар бавла-рына бермеге суъедилер.

Авыл яшавшылары кел-ген конакларга оъзлерининъ коъплеген тилеклерин, бу-йымларын айттылар. Район етекшилери оларды маъне берип тынъладылар эм амал болган шаклы шешпеге кере-гин белгиледилер.

Сол куън конаклар Оку-тувшыдынъ байрам куъ-нин де авыл окутувшыла-ры ман бирге белгиледилер. Олар авыл окутувшыларын эм педагогикалык исининъ ветеранларын байрам ман кутладылар. Педагогика-лык исининъ ветеранларына шешекейлер тапшырылды.

Сессия озгарылаяк

2017-нши йылдынъ 13-нши октябринде «Ногайский район» МО администрация меканында 10 саъатте ДР-нынъ «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыны-нынъ 10-ншы сессиясы озгары-лады. Онда тоъмендеги соравлар каралайк:

1. «Ногайский район» МО администрациясынынъ Положе-ниесин беркитув акында.

2. «Ногайский район» МО бюджетине 2017-нши йыл-га туърлентувлерди киритув акында.

3. «Ногайский район» МО администрациясынынъ структу-расы акында.

4. «Ногайский район» МР Уставына туърлентувлер эм косымлар киритув акында.

5. «Ногайский район» МО

администрациясынынъ муълк реестрине муниципаллык билим-лендирув учреждениелерининъ коъгалыслы амалларын киритув акында.

6. ДР-нынъ «Ногайский район» МР-нынъ 6-ншы кере шакыртылган Депутатлар йыйы-ныннынъ 6-ншы сессиясынынъ «Коъшимли малшылык зонасын-дагы ерлер акында» карарынынъ (19 июнь 2017 й., № 28) толты-рылувынынъ барысы акында.

7. «Ногайский район» МР Депутатлар йыйынынынъ шеретсиз 8-нши сессиясынынъ «Ногайский район» МО админи-страциясынынъ структурасына туърлентувлер киритув акын-да» карары (24 июль 2017 й., № 36) куъшиннен тайганы акында.

8. Туърли соравлар.

ЙОГАРЫ БУЙРЫККА КОЪРЕ

Ногай район прокуроры беркитилди

Ногай район прокуратурасында Дагестан Республикасынын прокурорынын 1-нши орынбасары Заур Сейфединович Тарханов ис аьрекети мен болып, Россия Федерациясынын Генераллык Прокурорынын буйрыгы ман, Ногай район прокурорынын куллыгын юритуьвши Анварбек Солтан-Салимович Сейтнев Ногай район прокуроры этилинип беркитилгени акында билдируьв этти.

Бу шатлыклы шарада «Ногайский район» МО аькимбасынын орынбасарынын куллыгын юритуьвши Баймагомед Ярлыкапов, «Ногайский район» МО аькимбасындагы Ямагат советининь председатели Эльмурза Саитов, РФ МВД-нын Ногай району бойынша боьлигининь начальниги Абдурахман Койлубаев, республикалык коьлем информация амалларынын ваькиллери, район прокуратура куллыкшылары катнастылар.

Заур Тархановтын айтывы ман, Анварбек Сейтнев район прокурорынын куллыгын юритуьвши этилинип РФ Генераллык Проку-

рорынын буйрыгы бойынша быйылдын 8-нши августында беркитилген эди. «Анварбек Сейтнев озьин тек ийги ягыннан, профессионалды, билимди етекши этип коьрсеткен аьдем. Ол муннан алдын Махачкаладын Советский районынын прокурорынын 1-нши орынбасары болып куллык эткен. Дагестан прокуратурасы онын кандидатурасын Ногай район прокуроры этип беркитпеге деген тилеги мен Россия Федерациясынын Генераллык Прокурорына аьризе йиберген эди. РФ Генераллык Прокуроры озь ягыннан Анварбек Сейтневтинь кандидатурасын хош коьр-

ген», – деди Заур Тарханов. Ол Анварбек Сейтневти янъы эм яваплы ис дережеси мен кутлады.

Янъы беркитилген район прокуроры РФ Генераллык Прокурорына, Дагестан прокуратурасына ога сондай йогары сеним эткенлери уьшин разылыгын билдирди. Ол озь ис борышларын Россия эм Дагестан конституциялары негизинде тийисли кепте толтырмага соьз берди.

М. ЮНУСОВ.

Суьврете: ДР прокурорынын 1-нши орынбасары З.Тарханов янъы беркитилген Ногай район прокуроры А.Сейтневти кутлайды.

ДАГЕСТАН – ОЛ...

Тавлардынъ зейинли кызы

Фазу Алиева. Оьз баврайында саклайды шаир кызын бийик тавлар, юреклеринде саклайды оны халкы.

Фазу Алиева – совет эм авар шаири, Дагестан Республикасынын халк шаири, прозаик эм публицист, ол россия эм дагестан адабиятынын оьрленуьвине салдарлы уьлис коскан. Халкы алдында эткен иси уьшин шаир коьплеген медальлер мен, орденлери мен савгаланган. Фазу Алиева – 80 китаплерининь иеси, сол китаплер дуньядынъ 68 тилерине коьширилген.

Шаир коьплеген йыллар Дагестан Республикасынын хатынлар соьзынынъ председатели, Дагестан илмилер миллет академиясынынъ академиги, маданият байланыслар бойынша халклар ара академиясынынъ академиги болган. Фазу Гамзат кызы биринши дагестан хатынларынынъ бириси, ким яслай халк шаири деген атка тийисли болган эм онынъ аты бириншилей болып дуньядынъ белгили хатынларынынъ Китабине кирген. Бу баьриси де Фазу Алиева – Шаир эм Гражданин, Хатын- Ана.

Шаир савлай яшавын яратушылыкка, коьп миллетли аталык адабиятынынъ ийги деген аьдетлерин саклавга эм оьрлендируьвге багыслаган. Бизим баьримизге де Фазу Гамзат кызы яркын язуьвы деп белгиле.

... Мен язаман, колымдагы каьлемим

Коьзяслар ман, кан тамшы ман эгилген..., – деп яздыды шаир.

Сол соьзлерге кайбиримиз де макул, неге десе ол аьр бир ятлав сыдырасына яшавын, янын салады.

– Меним яным баьриси уьшин де авырьды. Яшавымда кыйынлыклар аз тувыл эди, сол кайтыруьвларым ман окуьшым ман боьлистим, меним яшавым сондай болып туьзилди, меним суьйимим – ол авыруьв, уьвлым янып-кайнап турган афган ериннен келип, уьйде ян берди, атам да сондай ясында топырак болган эди. Сол заманда меним коьзясларым кан тамшылар болып ятлавлар сыдыраларына айланьдылар. Мен ятлавларымда окуьшыма юрегимди ашпаган болсам, озьим де буьгуьн йок болак эдим, – деп айткан шаир озьининъ бир хабарласуьвунда.

Фазу Алиева озь яратуьшылыгында суьйимди дань-

клайды. Мен шаир мен этилген бир хабарласуьвды оькьган эдим. Журналист ога суьйим акында сорав бередиде. Эм ол яваплайды: «Суьйим – энъ де куьшли сезим. Мен аьли юьв-кларга суьйим акында айтаман. Меним уьвлыларым, олардынъ аьвлетлери – олар меним кесегим, янымнынъ уьзиги! Мен олардынъ акында мутпайман, олар да мени мутпайдылар. ... Меним яратуьшылыгымда суьйим – канатланган маьлеклер, ол мага язбага куьш бередиде». Шынты шаирдинъ соьзлери деп ойлайман мен. Сондай соьзлер суьйимнинъ теренлигин озьи сезип билген инсан язбага болады.

Мен бек суьемен Фазу Алиевады оькьмага, коьплеген онынъ ятлавлары инсанды ойландырмай болмаиды. Айтпага, алтын тас пан кара коьмирдинъ соьйлеви. Аьр заманда да оьктемсийтаган, басын оьрге коьтерип юретаган алтын тас коьмирди озьине бойсындырмага суьеди, ама коьмир ога ийги явап бередиде: «Сен басынды коьтерме, алтын тас, менсиз сен бир затка да яравсыз, мен сени иритпесем, сенинъ бир сыйынъ да йок». Сол ятлавды оькьганда, коьплеген инсанлар коьз алдына келеди.

Бизим адабият, бизим поэзия – коьп миллетли. Сол поэзиядынъ шынты яркын юлдызы – Фазу Алиева.

Г. БЕКМУРАТОВА.

Суьврете: Ф.Алиева.

КЕНЪЕС

Халкка аян керекли проектлер колтыклансын

Янъыларда республикады оьрленуьв приоритетли проектлердинъ яшавга шыгарылуьвынынъ соравлары бойынша кенъес оьткерилген.

Дагестанда республикады оьрленуьв приоритетли проектлерди яшавга шыгарув бойынша проект аьрекетин уьйгьнлавдынъ янъы форматын киргистуьв бойынша ислер армаган бардырылады. Сонынъ маьнели коьрсеткиши деп проектлер бюджетлерининъ карыжларын куллануьвдынъ дережеси саналады. 2017-нши йылга федераллык йоллары эсабында приоритетли проектлер бойынша 7 миллиард 907 миллион маьнет акшадан 1 миллиард 485 миллион маьнеттинъ акшасы кулланылган. Ол 18 процент болады. Сол ок заманда республикалык проектлер эсабында карыжларды куллануьв оьлшеми болса 83,5 процент етиседи.

Кенъесте солай ок республикада проект етекшилев бойынша куллыкты

уьйгьнлав акында да соьз юритилди. Бу яктан айырым маьне муниципалитетлерге берилди. Толтыруьвы властинынъ эм ерли самоуправлениединъ баьри органларына дейим проект аьрекетин уьйгьнлав стандартлары эм Дагестанды оьрленуьв приоритетли проектлерин яшавга шыгарув сырагылары бойынша ОМС аьрекетининъ хайырына белги беруьв индикаторлары еткерилген. Республикадынъ баьри территориялык округлары бойынша проект аьрекетининъ катнасуьвшылары уьшин оькьтуьв семинарлары оьткерилген.

Кенъесуьвде республикада киши бизнести эм предпринимательстводы оьрленуьвге де айырым эс этилинди. Быйыл эсапка алынган предприниматель-

лер саны 669 аьдемге дейим оьскен. Ол зат регионда тагы да эки мынга юьвк косымша ис орынлары шыкканын аян коьрсетеди. Соны ман бирге налог туьсуьвлери де 300 миллион маьнет акшага арткан. Ол да аз десенъиз, республикадынъ демевлик этуьв аркасы ман 565 предпринимателер туьзилген.

Кенъесте солай ок аьлиги заманда келеяккан 2018-нши йылга приоритетли проектлер портфели кепленип басланганы белгиленген. Ойласуьвдынъ тамамын келтире келип, Р.Абдулатипов бир неше проектлер бойынша сапатлы эм макулласуьв негизинде куллык баратаганын, баскалары бойынша – аьли де соравлар барлыгын аянлап айткан. «Пайдалы АПК», «Пайдалы патшалык

етекшилев», «Янъы индустриализация эм баска проектлер бойынша етисепвликлер бар. Аьр бир айырым проекттинъ яшавга шыгарылуьвы заман-заманы ман, тармаклы, оьрленуьв булакларын эм олардынъ катнасуьвшыларын тувра белгилев аркасы ман юритилмеге тийисли, сонынъ сырагысында тек сан тувыл, ама сапатлы коьрсетимлерге етисуьв керегеди.

Бизим борышымыз – патшалык политикасын туьзуьв эм соны айырым белгиле тармакларда яшавга шыгарув. Сол ок заманда Дагестанга эм онынъ яшавшыларына аян керекли проектлерди колтыклав керегеди. Соны ман бирге проект аьрекетининъ толтырылуьвы артыннан аьр кимге де коьрнекли эм юьвк болаган тергев тармагы болмага тарык», – деп тамамлаган Р. Абдулатипов.

ИШ ИСЛЕР БОЬЛИГИ

Йол-юрис йорыклар тутылсын

Россия МВД Ногай району бойынша ГИБДД боьлиги озган 9 айдынъ ишинде этилген исининъ сырагыларын келтирди.

ГИБДД етекшисининъ куллыгын юритуьвши А.Шабановтынъ айтывына коьре, 2017-нши йылдынъ йогарыда айтылган болжалы ишинде боьлик куллыкшылары уьйкен куллык озгардылар. Инспекторлар оларга беркитилген билимлендируьв учреждениелеринде йолыгьслар, дерислер озгарадылар, ясы етпегенлерге йол-юрис йорыклар аьнлатылады.

– ГИБДД куллыкшылары йол-юрис йорыкларды билуьв бойынша конкурсларда, тематикалык дерислерде катнасадылар, мектеблерде «Кавыфсыз тегершик» конкурсынынъ кезеклери оьгтилери, олардынъ енъуьвшилери район эм республикалык кезеклерде ортакшылык эткенлер. 25-29-ншы сентябрьде район бойынша «Кавыфсызлык юмасы» деп аталып таралтуьв шара озгарылды, – деп айтады А.Шабанов.

Мектеблерде 4-6-ншы класслар арасында «ЮИД элине алал» агит-

бригадалар конкурслары озгарылды, балалар ийги билим коьрсеттилери.

Россия МВД Ногай району бойынша иш ислер боьлик етекшиси А.Койлубаевтынъ айтывына коьре, «Кизляр – Терекли-Мектеб-Ставрополь крайынынъ япсары» автойолы бойынша айдаьшыларга йол-юрис йорыклар тутылмага кереги акында агитационлык билдируьвлери мен баннерлер салынган.

Яй айларында окуьшылар мектеблерде уьйгьнланган куьплерде катнасадылар, ГИБДД инспекторлары ясы етпегенлер ислери бойынша инспекторлар эм участковый уполномоченныйлар ман бирге йолыгьслар озгарадылар, окуьшыларга тетик, скутер, мотоцикл айдаь йорыклары да аьнлатылган, велоокросс, тетик айдаь ярыслар озгарылган.

Янъы окуьв йылы басланаяктан алдын ГИБДД куллыкшылары биринши класска бараяк балалар ман йолыгьслар озгардылар. Сабийлерге йолды оьтуьвдинъ кавыфсызлык йорыклары аьнлатылган.

РИА Дагестан.

Халкымыздынъ маъселелери аз тувыл

«Ногайский район» МО администрациясында бу юма да кезекли аппаратлы йыйыныннан басланды. Сол йыйынды «Ногайский район» МО администрациясынынъ административли комиссиясынынъ секретари Зарина Уразаева озъ сойилеви мен баслады. Ол йыйылганлар алдында район авыллары бойынша административли правобузувлар болатанлар эм солар тийислисинше шешилмейтаганлары, коьбиси авылларда солардынъ бары да белгиленмейтаганлары акында билдирилди яде болса, сол баягы ногайшылыкка карап, административли правобузувларга да коьз юмылады. Соны ман байланыслы болып та, Зарина Уразаева авыл поселениелердинъ басларына куллыкларын ерлеринде белсентип, ислерин тийисли кепте бардырув ушын пайдалы маслагатларын да берди.

Онынъ айтувы ман, административли правобузувлар салынган протоколларга коьре, Терекли-Мектеб эм Куьнбатар авылларынан баска, бир авылда да йокка эсап. Сол элбетте, оьтирик. Бу ерде «Ногайский район» МО администрациясынынъ аккимбасынынъ орынбасарынынъ исин юритувьши Баймагомед Ярлыкапов озъ ойын айтып кетти.

– Авыл ерлеринде болсын, район орталыгында болсын, аьр бир абыт сайын административли правобузувлар ман йолыгысамыз, авыл ерлеринде солар йок деген оьтирик, авыл поселениелерининъ басларына тийисли кепте озъ ислерин белсентпеге керек, авыл етекшилер, эс этиньиз,- деди ол.

Йыйыннынъ барысында баска туьрли соравлар да каралдылар.

Куьнбатар авыл ясуьйкени Сраждин Межитов окытувшысы авыл школасынынъ каралдысына М.Курманалиевтинъ бюстин курмага ниети бары акында айтты эм сол исти толтырар ушын авыллар ман юрип, сырт якларда да болып не шаклы акша йыйнаганы акында эм аьр бир акша берген аьдемнинъ атын белгилеп, разылыгын билдир-

ди. Ама сол йыйылган акша аьли де исти толтырар ушын етпейди, энди де бир 50 мынъ маьнет акша болса, болар эди. Сол тилеги мен ясуьйкенимиз район активине созин каратты.

Залимхан Кочеров та халкымызда бар маъселелер акында пыгып сойиледи. Онынъ сойилеви бойынша уш соравга маьне берилип каралды. Биринши болып, ол халкымыздынъ аз санлы болувы акында айтты.

– Россия Президенти В. Путининъ аз санлы халкларды белгилеген токтасына коьре, ногайлар да сол сыраларга киргенлер, энди бизге дагестанлылар ишинде аз санлы халклар арасына кирувьди талапламага керек, солай болса, биз маданиятымызды да, баска тармакларымызды да коьтермеге болаякпыз. Тек сонынъ ушын бизим власть органларымызга куьш салмага керек болады. Аз санлы халклар деп, саны 50 мынънан артпайтаган халклар саналадылар. Биз Дагестан Республикасында 46 мынъ боламыз. Эгер биз сол аз санлы халклар сыраларына кирсек, тек дагестанлы ногайларга тувыл, баска субъектлерде яшайтаган ногайларга да пайда болар эди, - деди ол.

Бу соравадан баска болып, «Ногайский район» МО админи-

страциясынынъ Депутатлар йыйыныннынъ депутатлары акында соз коьтерилди. Закон бойынша район Депутатлар йыйыныннынъ туьзилесине кирген депутат авыл поселениесининъ депутаты болмага керек тувыл экени акында билдирилди.

Солай ок, маьнели соравлардынъ бириси бизим халкымызга – ер сорава болады. Сол сорава уьстинде коьп эрислесувьлер де, ойлар да болдылар. Залимхан Кочеров озъи ер мен байланыслы соравларды шешилувь уьстинде коьп каьр шеккенде кайдай маъселелер мен йолыгьсканы акында эм РФ законына коьре, Район Депутатлар йыйыныннынъ депутатларынынъ ер мен байланыслы болып, кайдай ыхтыярлары бары акында айтып кетти.

Бу сорава бойынша озъ ойларын Я.Кудайбердиев, Р.Гапаров, Э.Саитов, М.Бекбулатов та айтып кеттилер. Бир ерлерде олардынъ ойлары карсы болып та келдилер.

«Ногайский район» МО администрациясынынъ аккимбасы М.Аджеков бу сорава бойынша кайдай куллыклар этилетаганы акында йыйылганларга анълатув этти. Сорава тийислисинше шешилеегине сенемиз.

Г. САГИНДИКОВА.

Сувьретте: йыйын барысында.

Ис сырагылар келтирилди

Ногай район ясы етпегенлер ислери эм олардынъ ыхтыярларын коршалава бойынша комиссиясынынъ яваплы секретари Зухра Аджиманбетова быйылдынъ 3-нши кварталында этилинген ис сырагыларын келтирди. Онынъ айтувына коьре, Комиссиядынъ алдын шалув эсабында 9 аьелден 11 ясы етпегенлер турады, олардынъ алтавынынъ ата-аналары керекли кепте озъ борышларын толтырмайдылар. 2 ясы етпегенлер эсапка тоьбелес ушын, 1 – эсиртетаган ишимликлер ишке ни ушын, 1 – оқымага бармайтаганы ушын, 1 – ямагат ерлерде уьйкенлерсиз юргени ушын алынган.

– Коьрсетилген болжал ишинде комиссиядынъ 11 кенъеси оьткен, 10 административли иси каралган, 6 баладынъ ата-анасына коьрсетувьлер этилинген. Бир административли протокол иш ислер боьлигине кайтарылган, неге десе сол заманга ол 18 ясына толган. Окувга бармайтаган бала республикалык социал-реабилитационлык ясы етпегенлер ушын орталыкка йиберилген. Комиссияга ата-аналардан билимлендирувь учреждениесининъ етекхиси баладынъ ыхтыярларын корлайды деп аьризе туьскен. Сол аьризе бойынша тергевлер юритилген, маъселе шешилген. Комиссия кенъесинде етим балалардынъ ыхтыярла-

рын коршалава бойынша соравава каралган. Ногай районы еринде оперативли кепте ведомстволар арасында алдын шалув «Коршалава» операциясын озгарув акында айтылды кенъесте. Операция барысында эсапта турган 4 аьелге барылды, оьткир болып турган маъселелер каралды. Кыйынлы аьллерде болган аьеллерге коьмек этилинди. Правобузувлардынъ алдын шалув бойынша Червленые Буруны, Бораншы авыл мектеблеринде йолыгыслар озды. Операция сырагысына коьре, окувга бармайтаган бир бала аяланган, бала мектебке кайтарылган, - деп айтады З.Аджиманбетова.

РИА Дагестан.

Миллет катнаслар бойынша Совет

Янъыларда РФ Президентининъ «2025-нши йылга дейим РФ-нынъ патшалык миллет политикасынынъ стратегиясы акында» Указын (19.12. 2012 й., № 166) толтырув мырадта «Ногайский район» МО администрация аккимбасында Миллетлер ара катнаслар бойынша Совет туьзилди эм тийисли токтас кабыл этилинип алынды.

Токтаска коьре «Ногайский район» МО аккимбасында Миллет катнаслар бойынша Совет акында Положение беркитилди эм Совет сырасы туьзилди. Онда тоьмендегилер кирдилер:

Аджеков М.К. – «Ногайский район» МО администрация аккимбасы, Совет председатели.

Ярлыкапов Б.А. – «Ногайский район» МО администрация аккимбасынынъ орынбасары, Совет председателинынъ орынбасары.

Уразаева З.А. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ административли комиссиясынынъ секретари, Совет секретари.

Совет агзалары:

Аджибайрамов З.К. – «село Терекли-Мектеб» СП МО аккимбасы (сойлесувьге коьре).

Абубекерова С.К. – «Орталык район китапханасы» МКУ директоры, Район кыскажылар советининъ председатели.

Кожасева Э.Ю. – «Шоьл тавысы» республикалык ямагат-политикалык газетасынынъ редакциясы» ДР ГБУ бас редакторы (сойлесувьге коьре).

Койлубаев А.И. – Ногай районы бойынша Россия ОМВД начальниги (сойлесувьге коьре).

Мурзагишнев Р.Т. – «Ногайский район» МО аккимбасында Ясуьйкенлер Советининъ председатели.

Отегенова К.Ю. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ билим боьлигининъ начальниги.

Саитов Э.С. – «Ногайский район» МО Ямагат палатасынынъ председатели.

Атангулов М.Р.Э. – Ногай районынынъ имамы.

Сангишнев А.М. – «Ногайский район» МО-сынынъ согыс, ис, савытлы куьшлер эм правосаклав органлар Советининъ председатели.

Сарсеев С-А.А. – «Яслык» МЦ МКУ директоры.

Тавакалов Г.И. – Ногай районынынъ православный дин организациясынынъ етекхисси.

Шандавова Т.Н. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ ислерининъ управляюций.

Шахбанов А.М. – «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыныннынъ депутаты (сойлесувьге коьре).

Исши туьрким сырасы

Янъыларда район аккимбасынынъ распоряжениеси мен район конференциясына аьзирлик коьрув эм оны озгарув, яшавшыларды анъэдаплык якта тербиялавга комплексли каравды, аьелдинъ социаллык институтын саклавды, ямагатта гражданлык макулласувды беркитувьди кеплев мыратта тоьмендеги сырасы ман исши туьрким туьзилген:

Насыров Р.К. – «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыныннынъ председатели, исши туьркимнинъ етекхисси (сойлесувьге коьре).

Шандавова У.Д. – «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыныннынъ дайымлык негизиндеги депутаты, исши туьркимнинъ секретари (сойлесувьге коьре).

Исши туьркимнинъ агзалары

Абубекерова С.К. – «Орталык район китапханасы» МКУ директоры,

Район кыскажылар советининъ председатели.

Кудайбердиев Я.Т. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ маданият боьлигининъ начальниги.

Кожасева Э.Ю. – «Шоьл тавысы» республикалык ямагат-политикалык газетасынынъ редакциясы» ДР ГБУ бас редакторы (сойлесувьге коьре).

Отегенова К.Ю. – «Ногайский район» МО администрациясынынъ билим боьлигининъ начальниги.

Саитов Э.С. – «Ногайский район» МО-сынынъ Ямагат палатасынынъ председатели.

Сарсеев С-А.А. – «Яслык» МЦ МБУ директоры.

Ярикбаева Б.С. – районнынъ ЗАГС боьлигининъ начальниги.

Атангулов М.Р.Э. – Ногай районынынъ имамы.

КЕШЛИК

Оьнершиликке дем беруьвши – шоьллигим

Янъыларда район маданият уйинде шаир кызымыз Фарида Сидакметовадынъ мерекесине багысланган яратувшылык кешлик озгарылды.

Фаридадынъ етимислери аз тувыл, ол Россия Федерациясынынъ Язувшылар эм Журналистлер союзларынынъ агзасы, Карашай-Шеркеш Республикасынынъ Халк язувшысы, Чехов эм Семенов атлы медаллерининъ иеси, доьрт китаптинъ авторы болады.

–Шоьлим мага оьнершиликке дем береди,- деп айтады Фарида Сидакметова. Шоьлге кайсы язувшы, шаир оьз асарын багысламаган. Шоьлде тувган аьдемге сол боьтен де баалы эм ювык. Фарида да сол шоьлде тувган-оьскен шаирлердинъ бири-си болады.

Кешликти Гульфия Кокоева Фарида Сидакметовадынъ поэмага авдарган «Эдиге» дестанын окувы ман баслады. Сол кешликти Сабират Абубекерова юритти. Сонынъ барысында Фаридага каратылган кутлав соьзлерин «Ногайский район» МО администрациясынынъ аькимбасынынъ орынбасары Б.Ярлыкапов, «село Терекли-Мектеб» СП МО аькимбасы З.Аджибайрамов,

«Ногайский район» МО администрациясынынъ маданият боьлигининъ етекшиси Я.Кудайбердиев, илии куллыкшысы Ф.Кусеенова, шаирлер С.Майлыбаева эм М.Кожаев, «Шоьл тавысы» газетасынынъ бас редакторы Э.Кожаева айтып кеттилер. Аьр бирисининъ соьзинде Фаридадынъ бар оьнери акында айтылды эм ога алдыда да уьстинликлер йорадылар.

Кешликтинъ барысында Фаридадынъ ятлавларына язылган йырларды да эситтик. Сол йырларды уйкен усталык пан А. Кудайбердиева, З. Аджигеримова, А. Романов, Ф. Нурлубаева, М. Рамазанова, А. Джумагулова эм рок йырлавшы Д. Якубов йырладылар.

Кешликке келген конаклар Фаридадынъ китаплери, онынъ акында язылган макалалар салынып аьзилген муьйиске де шайыт болдылар.

Ызгы соьз талаплы язувшы Фарида Сидакметовага берилди. Ол болса, ызгы ятлавларын йыйылганларга окып эситтирди эм келген конакларга, кешликти уйгынлаганларга уйкен разылыгын билдирди.

Г. КУРГАНОВА.

Сувьретте: кешликтинъ барысында.

ЙОЛЫГЫС

Шоьл кызы – ол кайдай эди

Янъыларда Ногай районындагы орталык китапханасынынъ меканында бир кызыклы, оьзи бир аьлемет йолыгыс озгарылды. Мунда туьрли ерлерден, айтпага, Карашай-Шеркеш, Кабарты-Балкар, Ставрополь крайынынъ Тукуй-Мектеб авылыннан, республикамыздынъ, элимиздинъ бас калаларыннан конаклар келген эдилер. Солардынъ баьрисин йылы хабарласувга ерли уьлке танув музейининъ етекшиси Каирбек Сейдахмет увылы Балъгишиев йыйнаган эди.

Йолыгыстынъ бас мырады аьвелгиде болган шоьл кызынынъ келбетин ашыклав эм ога келисли касиетти коьрсетуьв эди. Элбетте, бек кызыклы оьйти йолыгыс, сонынъ барысында ойлар да, эрислесуьвлер де болдылар. Келген аьдемлердинъ ис аьрекетлери де туьрли болганнан сонъ, ойлары да туьрли болдылар.

Йолыгысты Каирбек Балъгишиев шоьл кызы акында таварыхты айтувы ман баслады. Оннан сонъ оьзининъ соьзин тарихши, Ставрополь крайынынъ Нефтекум районынынъ Тукуй -Мектеб авылыннан конак А.Усенбаевке берди. Ол болса, оьзининъ соьзин коьп йыллар, оьмирлер артта болган оьзгеришти эсимизге салувдан баслады.

– Бу куьнлер Ногай халкымызда кайгылы куьнлердинъ бириси деп саналады, неге десе 1783-нши йылдынъ казан айынынъ биринши куьнинде аьскерши А.Суворов оьз аьскершилер мен 500-ден артык ногайларды анъсыздан кырган, калганлары Турция элине коьшкенлер. Соьйтип оьз патшалыгымызды, ийги келеектегимизди йойганмыз...,- деп баслады оьз соьзин Арслан Усенбаев. Оннан сонъ коьп узак болмаган заманлар артта, ол оьз якларында яшайтаган аьдемлер карзына тапканлары акында, сол карзынадынъ ишинде не затлар болганы акында, кайтип ол бизим музей етекшимиз Каирбек Балъгишиев пен сол карзына табылган ерге барганлары акында хабарлады эм янъы технологиялар аркалы сол табылган яра-

сыкыклар экранда келген конакларга коьрсетилдилер.

Сол коьрсетилген алатларга саният илмилерининъ кандидаты, Кабарты -Балкар патшалык йогары окув отанынынъ окытувшысы, доцент Фатима Канокова анълатув этти.

Бир йырма-отыз йыллар артта ногайлардынъ кайдай бай маданияты, ярасыкыклары болганы акында СССР Язувшылар союзынынъ агзасы, Карашай-Шеркеш Республикасынынъ ат казанган суьвретшиси, ЮНЕСКО АНП суьвретшилерининъ халклар ара ассоциациясынынъ агзасы Юрий Карасов айтты.

– Буьгуьнлерде сол байлыгымыздынъ бир шериги де сакланьлмаган. Эсимде, биз Сраждин Батыров пан экевимиз, ногай авыллар ман юрип, коьп ярасык билезиклер, тоьстуймелер, кусаклар коьргенмиз. Аьли соларды шырак алып излесенъ де, тап-

пайсынъ, сатылып кутылган. Яным авырылды сондай оьзимиздинъ акмакыгымызды коьрсем. Музейлердинъ болганы бек аьруьв. Соларда бир туьйир болса да, бир затлар сакланьладылар. Биз буьгуьнлерде бар затларымызды да йоямыз...,- дейди ол.

Дагестан Республикасынынъ ат казанган маданият куллыкшысы Алтын Акбердиева ногайдынъ кырк кызы акында поэмадан узиклер келтирди эм оьзи де шоьл кызынынъ касиети, келбети акында эситкен, билген хабарларын айтты.

Оьз ойлары ман келген конаклар Россия Федерациясынынъ суьвретшилер союзынынъ агзасы, Дагестан Республикасынынъ ат казанган маданият куллыкшысы, саниятшылардынъ халклар ара ассоциациясынынъ агзасы, ДР Оькиметиндеги Музей Советининъ агзасы Татьяна Петенина, тарих илмилерининъ канди-

ВETERАНЫНЪ СЫЙЫНА

Ясуьйкенди эскерип

Бу йылдынъ 27-нши сентябрь айында Ногай районынынъ Терекли-Мектеб авылынынъ орталык стадионында Уллы Аталык согысынынъ ветераны Хайрудин Аджидаирович Лукмановтынъ 95 йыллык мерекесине багысланып футбол бойынша XXVII турнири уйгынланып оьйти. Ярыстынъ бас мырады – Хайрудин Аджидаировичтинъ коьрсеткен уьлгисинде ясларды тербиялав, спортсменлердинъ арасында дослык катнасларын туьзуьв эм спорттынъ сол кебин йыйлдырув. Шынты байрамнынъ уйгынлавшылары Лукмановлардынъ аьели, яслар уьшин 1-нши спорт школасы болдылар. Шарада уйкен эм кишкей ясындагы окувшылардан туьзилген 9 командалар ортакшылык эттилер. Ярыста Кизляр каласыннан, Тарумов районынынъ Новодмитриевка авылыннан, Орта-Тоьбе, Куьнбатар, Червленные Буруны авылларыннан, Терекли -Мектеб авылын-

нан 4 командалар ортакшылык эттилер. Ярыстынъ ашылувында «село Терекли-Мектеб» СП МО аькимбасы З.Аджибайрамов, ДР Халк Йыйынынынъ депутаты М.Авезов, яслар уьшин спорт школасынынъ етекшиси А.Курманбаев, Билимлендируьв Управлениесининъ методисти Б.Бекмурзаев эм сондай баскалар ортакшылык эттилер. Ярыска йыйылган српортсменлерди Уллы Аталык согысынынъ ветераны Х.Лукмановтынъ увыллары – Карашай-Шеркеш Республикасынынъ ат казанган врачы Зиявдин Хайрудинович, Абрек-Заур Хайрудинович футбол ойнавшыларына ден савлыкты, спорт етимислерин эм ийги ойынын йорадылар.

«Ногайский район» МО администрация Аькимбасы М. Аджековтынъ атыннан «Яслык» яслар орталыгынынъ етекшиси С-А.Сарсеев соьйледи.

Кызыклы ойынынынъ тама-

мында Кизляр каласынынъ командасы 1-нши орынга, Кунбатар авылы 2-нши орынга, Терекли-

Мектеб авылы 3-нши орынга тийисли этилди. Кишкей окувшылар арасында ойыннынъ тамамы

бойынша Терекли-Мектеб авылыннан командаларына 1 эм 2 нши орынлары, Тарумов райо-

АСТРАХАНЬ ОБЛАСТИ

Ойлап шыгарылмаган тарихлер

даты, РАН археология институтынын куллыкшысы Владимир Малашев эм баскалар оз ойларын айтып, бир ерлерде эрислесуелерге де туьстилер.

Шоьл кызы, авьелгиде ол кайдай болган? Онынъ аьскершиликке катнаслыгы, ювыклыгы болганма, хатын-кызлар койылган камырларда неге аьскершилердинъ алатлары табыладылар? Бу ерлерде сораулар да, яваплар да коьп. Бизим тарихимиздинъ ашыкланмаган яклары аз тувьл. Буьгуьнги йолыгыс аьлимлерге биринши абытты алмага коьмекши болаягына шек йок.

Йолыгыс кызыклы эди. Йолыгыста «Ногайский район» МО администрациясынынъ аькимбасынынъ орынбасары Б.Ярлыкапов та катнасты. Ол да ногайдынъ кайдай бай тарихи болганы акында эм сол тарихти саклавга оз якларыннан куьш салаакларын билдирип кетти. Бас деп ерли музей меканын кенъейтуьв акында ойласаякларын билдирди.

– Маданиятсыз, тарихсиз биз халк кебимизде сакланып болмаймыз, баьри куьшти де миллетимизди саклавга салармыз, – деди ол.

Район китапханасында К.Бальгишиевтинъ куьш салувы ман уйгынланган йолыгыс бек кызыклы озды. Сол йолыгысты ога уйгынламага ярдамшы болган «Ногайский район» МО администрациясына, китапхана куллыкшыларына Каирбек Бальгишиев уьйкен савболсынын айтады.

Бу йолыгыста мен де катнасканыма эш бир оькинмедим, оьзиме пайдалы затлар алып, ногайлардынъ бай тарихи мен тагы да бир танысып, янъы якларын коьрип кайттым.

Г. САГИНДИКОВА.

Суьвретте: *йолыгыс катнасувишылары.*

нынынъ Ново-Дмитриевка авьлыннан командасына 3-ши орын берилди. Турнирдинъ тамаулары бойынша ийги футболшылар деп Кизлярдан К.Матитов, Терекли-Мектеб-1 командасыннан А.Башаев, Терекли-Мектеб-2 командасыннан Р.Эдильбаев, Ново-Дмитриевкадан М. Байманбетов аталдылар. Ярыстынъ энъ ийги футболшысы деп Куьнбатар авьл командасыннан Б.Баймурзаев белгиленди. Солай ок, Терекли-Мектеб авьлдынъ 1-нши номерли ДЮСШ тренери Алавдин Башантавоука, ДЮСШ-1 Куьнбатар филиалынынъ тренери Тимур Махмудовка эм Червленные Буруныдан Асхад Акмурзаевке айырым савгалар тапшырылды.

Енъуьвшилер, ийги футбол ойнаушылар кубокка, медальлерге, грамоталарга эм баалы савгаларына тийисли этилдилер.

Аьдетке коьре турнирди быьыл да Лукмановлардынъ аьели оз карыжы ман уйгынлап оьткерди.

Суьвретте: *савгалау шак.*

– Аягында шуьберек баьпиш, кайтип кийингенин каранъыз, – деп йьйылганлар бир-бири мен сыбырдасадылар.

– Сол зат маьнели тувьл, маьнели – ол аьли, сиз, ногай, ана тилинъизде такпаклар, айтуулар эситерсиз, – деймен оларга мен.

Сол заманнан бери коьп йьллар агьп кеттилер. Кыралдагы кайбир ногайларында ногай миллетининъ сезими беркиди.

Роза буьгуьнлерде де ногай козгалысын етекшилейди. Савлыгына да карамастан, туьрли шаралар уйгынламага шалысады. Эгер аьдемде мырат бар болса, оны соьндирмеге тыныш тувьл. Ол бир яктан авьлиги ясларды ногай халкынынъ маьселелери куьшли кызыксындырмайтаганына да кьйналады.

– Яде яслардынъ маьселелери баска ма экен? Белки, заман еринде токтамай, ногай дуныясына да янъы заман туьрленислери, айтпага, Интернет, глобализация оз исин этетаган да болар. Сонынъ уьшин, 15-20 йьллар артта этилинген ислер оз белсенлигин эм кызыксынууын йойып келеди, деп кьйналады Роза.

– Аьли болса, сиз, заманды токтаткандай болып, менде баьри зат та уянды, – дейди кыскааклы тенъиздей ойларына коьмилп.

Рашидага бизди Роза Рахим кызы Исаналиева йиберди. Ол Джанай авьлында тувьп-оьскен. Джанай авьлы Астраханъ каласыннан 70 шақырым ерде орынласкан. Рашидадынъ ата-анасы оьзлерин ногай деп санайдылар. Ама олар билимсиз болган саялы, ногай халкы Астраханъ областиннен баска болып, Россиядынъ баска ерлеринде де яшайтаганы акында билмейтаган эдилер. Рашида дайым оз тамыры

акында билмеге суьйген. Татарлар деп язылса да, ясуьйкенлер оьзлерин дайым ногайлар деп санап келгенлер.

– Бу зат 1989-ншы йьлда болган. Мен Астраханъ ногайларынынъ етекшиси Равиль Джумановка хат яздым. Ама ол бу исти кайтип уйгынлаганын билмеймен, тек бизди, доьрт окьтуушыды, Черкесск каласына курсларга йибердилер. Биз биринши кере ногай еринде 4 куьн болдык. Онда биз язувшылар ман, шаирлер мен йолыгыстык, коьп ногай авьлларында болдык, – дейди Рашида.

Равиль Джумановка Рашидадай, оз тарихи мен кызыксынатаган, белсенли аьрекетши аьдемлер керек эдилер. Ол мектеблерде ногай тилин оьрлендирмеге деген мырадын яшавга айландырмага токтасты.

Тилди билген аьдем, коьп затларга етиспеге болады.

Рашида баслангыш классларында ислейтаган окьтуушыларга, биринши класска бараяк окувшылардынъ ата-аналарына ана тилин окымага кереги акында айтады.

Биргелес куьш салувьнынъ тамамында, мектебте ногай тилиннен факультатив киргизиледи.

Белсенли аьрекетшилер сол зат та токтамай, куьплер туьзип, карт аьдемлериннен бурынгы йьрларды, такпакларды, айтууларды язып баслайдылар.

Баьри зат та ийги юрип баслады, бизге йьйы конактар, туьрли ансамбльлер келип басладылар. Ногайдынъ кайтадан тувуына ногайлардынъ арасында да карсы турганлар болдылар.

Рашидадынъ ойы ман татар тилин ногай миллетине куьштен окьтууы – ол политика бола-

ды. Тамамында аьдемлер тагы да бир тилди билдилер, ама сол зат уьшин олар татар болып калмадылар. 1990-ншы йьлларда власть аьрекетшилер ногай козгалысын кабыл эттилер. Туьрли маданиятлык шаралары озгарьлууыннан баска, Астраханъ каласынынъ педагогикалык училищесинде ана тилиннен окьтуушыларды аьзирлев бойынша факультатив киргистилген эди. Ама оннан сонъ политика туьрленип баслады.

Басында сол алдыга барув онъайлы юрди. Р.Джумановтынъ аьрекет этуьви мен, юмада ногай тилге 3 сабат берилип, мектеблерде ногай тили окьтылып басланды.

Оннан сонъ 2 сабат, бир аз заман оьтип, 1 сабат болады. Коьп кетпей, олар да йойытылып, ана тили тек кружоклар кебинде бериледи. Бизим баслаганымыз узакка бармады. Буьгуьнлерде Джанай авьлында орта ясларында болган аьдемлер ногай тилинде, а оьсип келеатырган несил орыс тилинде соьйлейдилер, дейди кыскааклы.

Рашида ман йолыгысаяктан алдын, мага ерли мектебинде де болмага туьсти. Онда мен ногай тил дерисиннен окьтуушысы ман хабарластым.

– Басында сол алдыга барув, ногай тилимиздинъ оьрленуьви онъайлы юрди. Юмада ногай тилин уьйренмеге 3 сабат берилетаган эди. Коьп кетпей сабатлер тайдырылып, ногай тилимиз, тек факультатив кебинде берилип басланды, – дейди окьтуушы. Окьтуушылар сол дерислерге оьзлери программа туьзип, куллык этип келдилер.

– Окувшылар аз болса да, ана тилин билсин, окысын эм анъласын, оз маданияты ман таныс-

сын деген, окьтуушылардынъ бас борьшлары болдылар. Оннан сонъ баьри зат та соьнип баслады. Аьдемлер аста-аста орысша соьйлеп басладылар. Сонынъ уьшин буьгуьнлерде биз ана тилимизди тек маданият оьшеминде саклап келемиз. Балаларды кызыксындырув мырат пан олар ман ногай тилинде йьрлар йьрлаймыз, ятлаулар окьймыз, сценкаларды сценага шыгарып коьрсетемиз, байрамларда оз тилимизде ярыслар озгарамыз, – дейди окьтуушы.

Элбетте, мен балалар оьзлери не зат ойлайтаганын да билмеге суьйдим. 10 ясындагы Ильгиз бен хабарлаймыз. Ильгиз ногай миллетли экени акында айтты. Ол ногайша соьйлемейди, болса да «Ногай маданиятынынъ куьни» деген шарасында белсенли ортакшылык этеди. Ястынъ аьлинде ата-анасы орыс, атайы ман тетеси ногай тиллеринде соьйлейдилер.

Астраханъ областинде яшайтаган ана тилин уьйренейим, деп шалысатаган ногай миллетли балага оз тили бойынша терен билим алмага амаллар бек аз.

Рашида бизге буьгуьнги миллет маданиятынынъ баска ягын да ашык этип коьрсетти. «Джанибековтынъ окувлары», «Ногай маданиятынынъ куьни» деген шараларын озгарган сонъ, эсап берип, Интернетке саладылар, газета бетлеринде баспалайдылар, 2-3 куьн амаллама акында соьйленеди де, келеек йьлга дейим мутылады. Сол шаралар да орыс тилинде оьткериледи, орыс тилинде ятлау айтадылар. Эгер сен шынты ногай болсанъ, сол зат кайтип болады? – дейди Рашида.

СЕРГЕЙ ЧЕБАНОВ.
(Ызы болаяк).

ЙЬЙЫН

Яслар яшавын кызыклы этедилер

Сургут каласында ногай ясларьнынъ союзы аьрекет этетаганы аз болмайды. Союз агзалары ман сырт якларда яшайтаган яслары уьшин айырым ислер этилинип келеди. Союз ваькиллери яслардынъ эсин спорт, маданият бойынша туьрли шараларга каратпага шалысады.

2017-йьлдынъ 16-ншы сентябрьде Сургут каласынынъ ногай яслар союзынынъ кезекли йьйыны уйгынланып оьтти. Йьйында союз агзалары 2017-2018-нши йьлларга салынган шаралар планларын карадылар. Йьйыннынъ сонъында Сургут каласынынъ ногай яслар союзынынъ председатели этип Замид Яриков сайланды.

Ногай яслар союзынынъ сайланган яс етекшиси Замид Яриковка халкы уьшин исинде яваплыкты, белсенликтти, бийик етимислерди йораймыз.

Суьвретте: *ногай яслар союзынынъ агзалары йьйында.*

БИЛДИРУУВЛЕР

РЕШЕНИЕ
10 СЕССИИ 3 СОЗЫВА ДЕПУТАТОВ
СЕЛЬСКОГО СОБРАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
«СЕЛЬСОВЕТ АРСЛАНБЕКОВСКИЙ»
НОГАЙСКОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН

« 11» сентября 2017г.№ 30

О внесении изменений в бюджет
по видам классификации
по МО СП «сельсовет Арсланбековский»

Заслушав обсудив представленную справку № 37 об изменении сводной бюджетной росписи местного бюджета и лимитов бюджетных обязательств на 2017год сессия депутатов сельского собрания МО СП «сельсовет Арсланбековский»

РЕШАЕТ

1. Внести изменения в доходную и в расходную часть бюджета по главам, разделам, подразделам и статьям бюджетной классификации

		сумма
КБК Доход	001 2024 0014100000 151	765765-00
КБК Расход	001 0409 1530020760 243	765765-00

2. Опубликовать (обнародовать) настоящее решение на страницах общественно-политической газеты «Голос степи»

Председатель собрания МО СП
«сельсовет Арсланбековский»Аджигайтаров Н.Б.

Утверждаю
Глава администрации МО СП
«сельсовет Арсланбековский»
Кульдиев А.И.

УТОЧНЕННЫЙ БЮДЖЕТ ПО ДОХОДАМ НА 2017 ГОД
АДМИНИСТРАЦИИ МО СП «СЕЛЬСОВЕТ АРСЛАНБЕКОВСКИЙ»
НОГАЙСКОГО РАЙОНА РД

ДОКУМЕНТ.УЧРЕЖДЕНИЕ	КБК	СУММА
НАЛОГ НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ	00110102021011000110	35000.00
ЕДИНЫЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЙ НАЛОГ	00110503010011000110	55000-00
НАЛОГ НА ИМУЩЕСТВО	00110601030101000110	55000.00
ЗЕМЕЛЬНЫЙ НАЛОГ,ВЗИМАЕМЫЙ ПО СТАВКЕ, ПРИМЕНЯЕМЫЙ К ОБЪЕКТУ НАЛОГООБЛАЖЕНИЯ, РАСПОЛОЖЕННОМУ В ГРАНИЦАХ ПОСЕЛЕНИЯ	00110606013101000110	65320.00
Прочие доходы	-	-
АРЕНДНАЯ ПЛАТА ЗА ЗЕМЛИ,НАХОДЯЩИЕСЯ В СОБСТВЕННОСТИ ПОСЕЛЕНИЙ	00111105025100000120	2098000.0
ИТОГО СОБСТВЕННЫХ НАЛОГОВ		2308320.00
ДОТАЦИИ БЮДЖЕТАМ ПОСЕЛЕНИЙ НА ВЫРАВНИВАНИЕ БЮДЖЕТНОЙ ОБЕСПЕЧЕННОСТИ	00120201001100000151	323680.00
СУБВЕНЦИЯ БЮДЖЕТАМ ПОСЕЛЕНИЙ НА ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ ПЕРВИЧНОГО УЧЕТА НА ТЕРРИТОРИИ,ГДЕ ОТСУТСТВУЮТ ВОЕННЫЕ КОМИССАРИАТЫ	00120201001100000151	63000.00
МЕЖБЮДЖЕТНЫЕ ТРАНСФЕРТЫ,ПЕРЕДАВАЕМЫЕ БЮДЖЕТАМ СЕЛЬСКИХ ПОСЕЛЕНИЙ ИЗ БЮДЖЕТОВ МУНИЦИПАЛЬНЫХ РАЙОНОВ НА ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ ЧАСТИ ПОЛНОМОЧИЙ ПО РЕШЕНИЮ ВОПРОСОВ МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ В СООТВЕТСТВИИ С ЗАКЛЮЧЕННЫМИ СОГЛАШЕНИЯМИ	00120240014100000151	765765.00
ИТОГО:		3460765-00

Глава администрации МО СП «сельсовет Арсланбековский»А.И.Кульдиев

Уточненный бюджет (расходы) на 2017год администрации
МО СП «сельсовет Арсланбековский» Ногайского района Республики Дагестан

		раздел	Ц. статья	Расх.	КОСГУ	СУММА НА 2017г
Документ.учреждение						683587-00
УПРАВЛЕНИЕ	Зарботная плата	0104	8830020000	121	211	
	Начисления на выплаты	0104	8830020000	129	213	141021.00
	Коммунальные услуги	0104	8830020000	244	223	60000.00
	Прочие работы , услуги	0104	8830020000	244	226	70000.00
	Уплата налога на имущество организаций	0104	8830020000	851	290	20000.00
Уплата прочих налогов, сборов и иных платежей		0104	8830020000	852	290	30515.00
Уплата иных платежей		0104	8830020000	853	290	15000-00
Увеличение основных средств		0104	8830020000	244	310	70000.00
Увеличение матер. запасов		0104	8830020000	244	340	50000.00
						393525-00
Бухгалтерия	Зарботная плата	0113	9980021010	111	211	
	Начисления на выплаты по оплате труда	0113	9980021010	119	213	78101-00
	Услуги связи	0113	9980021010	242	221	12000.00
	Прочие работы , услуги	0113	9980021010	244	226	30000.00
	Увеличение материальных запасов	0113	9980021010	244	340	50000.00
Национальная оборона	Зарботная плата	0203	2610160020	121	211	48387.00
	Начисления на выплаты по оплате труда	0203	2610160020	129	213	14613.00
Культура	Зарботная плата	0801	2020200590	111	211	312145.00
	Начисления на заработную плату	0801	2020200590	119	213	86106.00
	Прочие расходы	0801	2020200590	244	290	90000.00
	Увеличение материальных запасов	0801	2020200590	244	340	20000.00
	Уличные освещения	0503	9996000100	244	223	85000.00
ЖКХ	Работы и услуги по содержанию имущества	0503	9996000200	244	225	100000.00
	Прочие работы и услуги	0503	9996000300	244	226	53751-76
	Прочие расходы	0503	9996000300	244	290	100000.00
ФК и СПОРТ		1102	9995120000	244	290	100000.00
	Работы и услуги по содержанию имущества	0409	1530020760	243	225	765765.00
						3479516-76

Главный бухгалтер администрации МО СП «сельсовет Арсланбековский»П.Д.Исмаилова

Сведения о численности муниципальных служащих по МО СП «село Червленные Буруны»
за III -й квартал 2017 г. и фактических затрат на их содержание

	Наименование должности	кол-во	за 1 мес	за III-й квартал
1	Глава поселения	1	23364	210276
2	секретарь	1	18559	169020
	Итого:	2	41923	379296

Глава МО СП «село Червленные Буруны»Арсланов А.М.

БИЛДИРУЬВЛЕР

ИЗВЕЩЕНИЕ

О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА НА ЗАКЛЮЧЕНИЕ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НА ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ ИЗ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ, НАХОДЯЩИХСЯ В МУНИЦИПАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ

Администрация муниципального образования сельского поселения «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан сообщает о проведении открытого аукциона по закрытой форме подачи предложений о цене на право заключения договора аренды земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, находящихся в муниципальной собственности.

Решение о проведении открытого аукциона: Постановление главы администрации муниципального образования сельского поселения «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан от «02» октября 2017 г. № 23.

Организатор аукциона (Продавец): администрация муниципального образования сельского поселения «село Кумли» Ногайского района Республики Дагестан.

Форма торгов: открытый аукцион по закрытой форме подачи предложений по цене.

Место проведения аукциона: 368857 Республика Дагестан Ногайский район с.Кумли (здание администрации сельского поселения). Контактный телефон: 8-917-527-05-05.

Сведения о земельных участках, начальная цена продажи права заключения договора аренды:

Предмет аукциона:
Лот № 1. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1548 общей площадью 532 (пятьсот тридцать два) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 55328 (пятьдесят пять тысяча триста двадцать восемь) руб.00коп
Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 11100 (одиннадцать тысяча сто) рублей.
Лот № 2. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1549 общей площадью 266 (двести шестьдесят шесть) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 27664 (двадцать семь тысяча шестьсот шестьдесят четыре) руб.00коп.
Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 5550 (пять тысяча пятьсот пятьдесят) рублей.
Лот № 3. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1550 общей площадью 199 (сто девяноста девять) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 20696 (двадцать тысяча шестьсот девяноста шесть) руб.00коп.

Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 4150 (четыре тысяча сто пятьдесят) рублей.
Лот № 4. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1551 общей площадью 186 (сто восемьдесят шесть) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 19344 (девятнадцать тысяча триста сорок четыре) руб.00коп.
Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 3900 (три тысяча девятьсот) рублей.
Лот № 5. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1552 общей площадью 147 (сто сорок семь) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 15288 (пятнадцать тысяча двести восемьдесят восемь) руб.00коп.
Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 3100 (три тысяча сто) рублей.
Лот № 6. Земельный участок с кадастровым номером 05:03:000007:1553 общей площадью 300 (триста) га пастбища из земель сельскохозяйственного назначения, находящийся по адресу: Республика Дагестан Ногайский район на территории МО СП «село Кумли», для сельскохозяйственного производства,
Начальная выкупная стоимость права аренды земельного участка – 31200 (тридцать одна тысяча двести) руб.00коп
Сведения об обременении: отсутствуют.
Сумма задатка составляет 20 % от начальной цены – 6250 (шесть тысяча двести пятьдесят) рублей.
Дата начала приема заявок на участие в аукционе: заявки на участие в аукционе принимаются в запечатанном конверте в течение 30 дней со дня опубликования настоящего извещения в СМИ по адресу: 368857 Республика Дагестан Ногайский район с.Кумли (здание администрации сельского поселения) по рабочим дням с 8.00 до 17.00 по московскому времени.
Для участия в аукционе необходимо представить:
- заявку на участие в аукционе;
- пакет документов, прилагаемых к заявке.

Указанные документы в части их оформления и содержания должны соответствовать требованиям законодательства РФ.
Информацию об условиях проведения аукциона, условиях приема заявок, конкурсную документацию, форму заявки, проект договора аренды, сведения о выставленных на продажу права аренды земельных участках, а также перечень документов, прилагаемых к заявке можно получить с момента начала приема заявок по вышеуказанному адресу Продавца.

Вместе с заявкой претенденты должны подать следующие документы:
для физических лиц – документ, удостоверяющий личность, ИНН или доверенность представителя, документ, подтверждающий внесение задатка;
для юридических лиц – заверенные нотариально копии учредительных документов, свидетельство о государственной регистрации юридического лица, документ, подтверждающий внесение задатка.

Задаток вносится по реквизитам: УФК по РД (Администрация МО СП «село Кумли» ГРКЦ НБ Респ. Дагестан Банка России г.Махачкала, БИК – 048209001, Р/сч. – 40204810800000000495, Л/сч – 03033928280, ИНН – 0525001156, КПП – 052501001 (средства от продажи права на заключение договора аренды за земли, находящиеся в собственности поселений), назначение платежа – обеспечение заявки на участие в аукционе).
Договор аренды заключается по истечении 5 дней со дня подписания протокола проведения аукциона.
Дата, время и место определения участников аукциона: рабочий день после истечения 30 дней со дня опубликования настоящего извещения в СМИ в 9 час. 00 мин. по московскому времени по адресу: 368859 Республика Дагестан Ногайский район с.Кумли (здание администрации сельского поселения)
Расходы на оформление права аренды в полном объеме возлагаются на покупателя.
Суммы задатков, внесенные претендентами (кроме победителя), возвращаются им в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах торгов. Продавец вправе отказаться от проведения открытого аукциона в сроки, установленные ст.448 ГК РФ.
Предоставление документов для принятия участия в аукционе, оформления заявки, договора о задатке и место проведения аукциона: Республика Дагестан Ногайский район с.Кумли (здание администрации сельского поселения).

Сведения о численности муниципальных служащих администрации

по МО СП «село Кумли» Ногайского района РД с указанием затрат на их содержание

за III-й квартал 2017 г.

	Наименование должностей	Кол-во шт. ед	за 1 мес	за III-й квартал
1	Глава поселения	1	21476	64428
2	Зам. (секретарь) МО СП «село Кумли»	1	18983	56949
	Итого	2	40459	121377

Глава администрации МО СП «село Кумли»

С.М.Елманбетова

Сведения о численности муниципальных служащих администрации МО СП «сельсовет Арсланбековский»

Ногайского района РД с указанием фактических затрат на их содержание за 3 квартал 2017г.

№ п/п	Наименование должностей	Кол-во шт.ед.	Денеж. вознаграгр.	Ежемесяч. ден. вознаграгр.	Должност. оклад	Оклад за кл.чин	Ежемесячные дополнительные выплаты				Район-й коэф.	Итого за 1 мес.	Итого за III кв.
							За высл.	За особые усл.	Премия за вып особ. усл.	Ежемесяч.ден. поощр.			
1.	Глава поселения Кульдиев Алибек Исламалиевич	1	9762	9762							1952	21476	64428
2.	Зам. (секретарь) главы МО – Асманбетова З.К.	1			2595	1063		2985		9342	1598	17583	52749
		2	9762	9762	2595	1063		2985		9342	3550	39059	117177

Глава администрации МО СП «сельсовет Арсланбековский»

А.И.Кульдиев

ФЕСТИВАЛЬ

Зейинли эм белсенли
яслар йыйылысы

«Медиа-несил» деп аталган 1-нши регионлар ара Коблем информационлык амаллар фестивали янғыларда Карабудахкент районунун Уллубийаулындагы «Куынли яга» балалар савлык саклав лагеринде обтти. Мунда балалар эм яслар уышин газеталарынын эм журналларынын редакторлары, балалар-яслар СМИ бойынша специалистлери, язувшылар, власть органларынын эм ямагатлыктын вакиллери, белгили журналистлер, журналистика эм адабият бойынша яратувшылык биригувлердин етекшилери, китапхана куллыкшылар, яс журналистлер эм окувшылар катнастылар. Солай ок ногай халкыннан фестивалде «Мааметекей» балалар журналынын бас редакторы Асантай Найманов, журналист Эмир Отевалиев, Карагас авыл школасынын окувшылары Рахим Кидирниязов эм Зейдулла Биарсланов ортакшылык эттилер.

Рахим 11-нши класста, Зейдулла 9-ншы класста окыйдылар. Рахим республикалык кезегинде озган конкурсларда катнасып, савгалы орынларды бийлеген. Солай ок озган йыл Ильман Алипулатов - кишкейи атындагы саваллык фонды уйгынлаган, «Юрегинди тангылыкка толтыр» республикалык конкурсында «Яхшылык дуныяды куткара» деген ятлав эм сочинение язганы уышин 2-нши дережелди диплом ман савгаланган. Онын белгиленген ятлавы ман сочинениеси «Эки дуныядын япсарларын суыртер эдик» деп аталган китапке киргистилген. Бу яслар – С.Майлыбаева етекшилеген «Тулпар» кружогынын катнасувшылары, ятлав язув ман кызыксынадылар. Зейдулла спорт пан да каыр шегеди. Ол туурли ерлерде озган спорт шараларда катнасып, баргылы орынларды бийлеген. Мине «Медиа-несил» фестивалинде де бу яслар сертификатларга, Сый грамоталарга тий

исли болганлар. Форумнан тура Рахим бизи мен оз ойлары ман боышти:

– Дойрт куын узагына болган форумнын программасы бай эди, айтпага, туурли мастер-класслар, тоггерек столлар, семинарлар, йолгыслар. Баъри шаралар да бек кызыклы обттилер. Биз онда болган конкурслардын бирисинде тувган авылымыз акында хабарладык, окутувшымыз Салимет Майлыбаева Кадрияга багыслап язган ятлавын окыдык, «Газета» деген конкурсында Ногай районумыз акында язган макаламизды коьрсеттик. Меним куьбимде 23 окувшы эди. Куьбимиздин балалары журналист кесписи акында кино соктылар. Сол кино уышин куьбимиздин 6 вакили, сонун сырасында мен де, Сый грамота ман савгаланды. Бизге, балаларга журналист болмага ким ниетленеди деген сорав берилди, йыйылганлардан мени мен бирге 5 бала ортага шыкты, бизге туурли соравлар берилди, сонунда аьр биримизге «Похвальный лист» тапшырылды. Зейдулла «Газета» конкурсында катнасып, Сый грамотага тийисли болды.

Фестивальде биз озимизге янгы тенъ дослар таптык, олар ман аьли де байланьс тутамыз, телефон аркалы хабарлаймыз, бир-биримизге макалалар, ятлавлар язган аьсерде тувган соравларга яваплар, маслагатлар беремиз. Аьр кайсымыз фестивалден тура ийги эскеруьвлер, коьтериньки коьныл саклаймыз. Келек йыл да сосынди фестивалде катнаспага мырат этемен.

«Медиа-несил» фестивали бойынша Балалар-яслар СМИ ассоциациясы туьзилген, онын сырасына ногайлардан А.Найманов эм Э.Отевалиев киргенлер.

Н. КОЖАЕВА.

Сувретте: Р.Кидирниязов эм З.Биарсланов.

МЕКТЕБ ЯШАВЫННАН

Ийгилик дуныяды куткара

Янғыларда А.Джанибеков атындагы орта школасынын активной залында Ногай районунун волонтерларынын 1-нши слеты болды. Онын мырады – Ногай районунда волонтер коьгалысын кенъ яов эм оьрлендируьв, волонтерлардын сыйын коьтеруьв эм ясларды социаллык практикага киргистуьв. Белгиленген шара «Яслык» яслар орталыгы, Ногай район билимлендируьв управлениеси эм А.Джанибеков атындагы школадын администрациясы ман уйгынланды. Мунда конакта «Ногайский район» МО аькимбасы Мухтарбий Аджеков, Махачкаладан – республикалык яслар орталыгынын директорынын орынбасары Рашид Абдуллаев пан Яслар эм балалар ямагат биригуьвлер эм ДР «добровольчество» оьрленуьви бойынша боьлик етекшиси Заина Арсанбиева, билимлендируьв управленисинин методисти Альбина Маликова болдылар. Шарады «Яслар» яслык орталыгынын етекшиси Сафар-Али Сарсеев ашты. Ол йыйылганларды хошлап, келген конаклар ман таныстырды. Волонтерларга каратылган соьзлери мен «Ногайский район» МО аькимбасы М.Аджеков шыгып соьйледи.

– Волонтер коьгалысы бизим районда куьннен-куьнге оьседи эм онын

сыраларын коьп окувшылар, студентлер, окутувшылар, врачлар толтырадылар. Ногай районунун волонтерлары ямагат яшавда белсенли катнасадылар, кыйын аьлге туьскен эсли аьдемлерге ярдам этедилер, наркомаания, экстремизм, терроризм эм яслар кыянатлыктын алдын шалувга каратылган ис пен каьр шегедилер, деди район аькимбасы. Солай ок, ол волонтерларга сосы ийги иси уышин оз разылыгын билдирди эм олар район етекшилеви ягыннан коьтергишленегин билдирди. Мухтарбий Кошманбетович белсенли деген 21 волонтерга ДР Яслар министрствосыннан Сый грамоталар эм 3 слет уйгынлавшыларга разылык хат тапшырды.

Тагы да мунда волонтерларга

каратылган соьзлерин А.Джанибеков атындагы школадын етекшиси К.Ярикбаева, билимлендируьв управлениесинин методисти А.Маликова эм Махачкаладан келген конаклар айттылар. Оннан сонъ балалар командаларга боьлинип, заманга келисли проектлер туьзип, мыратлар салып уйьрендилер, сонъ туьзилген проектлери мен йыйылганларды таныстырдылар. Солай ок олардын сырасындагы экология эм социаллык барысы ман байланыслы проектлер район етекшиси мен каралак. Волонтерлар слетын озгарув ниети – ийги ислер этуьв уышин янгы волонтерлар командаларын туьзуьв.

Н.ЭРЕЖЕПОВА.

Сувретте: шарадан коринис.

Йол-юрис кагыйдаларын билейик

Янғыларда А.-Х. Джанибеков атындагы мектебинде 4-нши-6-ншы класслардын окувшыларынын араларында ЮИД (юные инспектора движения) шарасы болып озды. Шара бойынша балалардын йол-юрис кагыйдаларын кайтип билетаганларын тергедилер. Олардын билимлерине Ногай район бойынша ОВД МВД куллыкшысы Э.Картакаев, физкультура эм ОБЖ сабакларыннан окутувшы А. Койбаков, тербия-

лав бойынша мектеб етекшисинин орынбасары Э.Суюндикова белги бердилер.

Шарадын барысында балалар оз оьнерлерин биов, йьрлав эм театраллык коьринислер бойынша да коьрсеттилер.

Солай ок, шара катнасувшылары йол-юрис кагыйдалары бойынша там газетасын да аьзирлеген эдилер, элбетте, балалар сол кагыйдаларды бек ийги билетаганлары да

сезилди.

Ойын бек кызыклы обтти, катнаскан аьр бир бала разы болып калды. Бу кагыйдалар оларга яшавлары бойынша да бек пайдалы.

Ойын бойынша, баьримизге де белгили болганлай, енылген де, енъуьвши де болады. Бу ойын да соьйтип обтти, енъуьвши болып, 6 «а» класс окувшылары, класс етекшиси С.Зарманбетова шыктылар, 6 «в» класс окувшылары, етекшиси И.Оразбаева – экинши орынга тийисли болдылар, эм уышинши орынды 5 «а» класс окувшылары (етекшиси А.Курганова) эм 4 «б» класс окувшылары (етекшиси Д.Ахмедова) озьлери ара боьлдилер.

Бу куьн озгарылган шара да балалардын эслеринде ийги ызын калдырагына шек йок.

Г. КУРГАНОВА.

Сувретте: ойын катнасувшылары.

Бораншы авыл яшавшысы
Аджигайтар Оразбаевич Кадырбердиевке
10-ншы октябрьде 60 яска толганы ман

Ян йолдасы деп суьемиз,
Аданас деп сыйлаймыз.
Алпыс йыллык мерекенъ
Алты кере айлансын.
Мерекенъ мен кутлайык деп
Тувганларынъ асыксын,
Коьнъилинъе еткендей
Аьруьв соьзлер айтылсын.

Кутлавшылар: ян коьсагы Бальбике,
кедеси Алим, карындаслары Мадина, Сакинат, Заира.

Нариман авыл яшавшысы
Шавкет Исмаилович Шигаевке
12-нши октябрьде 10 яска толуву ман

Тувган куьнинъ, яс йигит,
Куванышлы той болсын.
Тувганларынъ йьйьзлыгын,
Гуьрилдеген карс соксын.
Табанлардан от шыгып,
Йьйьзлганлар бийисин.
Яс йигитти хошлайык деп,
Кардаш-туькым суьйинсин.

Кутлавшылар: тетеси Халиме, атасы Исмаил эм анасы Мадина,
карындасы Сабина, абалары Софья эм Айгуль.

Потребителям
электроэнергии

Руководство Ногайских районных электрических сетей ПАО Межрегиональной распределительной сетевой компании Северного Кавказа АО «Дагестанская сетевая компания» дополнительно напоминает потребителям юридического сектора (коммерческие магазины, образовательные учреждения, МО сельских поселений, станции тех. обслуживания, мастерские и т.д.) о необходимости предоставления отчета о потребленной электроэнергии за текущий месяц до 25-го числа в отдел управления транспортировки электроэнергии.

Руководство Ногайских РЭС

«ШОЫ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПИ)

⊕6

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынын Баспа эм информация министрствосы.
Бас редактор
КОЖАЕВА Э.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланьс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управленисинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциядыкы ман келиспеске боладылар. Авторлар язылмалары уышин яваптылар. ДР-нын Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалавга кол басылуьв заманы – 17 саьатте. Баспалавга кол басылган – 16 саьатте.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район,
с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru
Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)
Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году.
Тираж – 3000 экз.
Цена – 5 рублей.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.
Газета отпечатана в типографии
ГАУ РД «ИД «Дагестан»
по адресу:
367018, ДР, г.Махачкала,
Проспект Петра 1, 61.